

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка
Відокремлений структурний підрозділ
«Професійно-педагогічний фаховий коледж
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка»

Циклова комісія загальноосвітньої підготовки

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Основи демократії»

Код дисципліни	ВК
Освітній рівень	фахова передвища освіта
Статус дисципліни	Вибірковий компонент ОПП (за вибором здобувача фахової передвищої освіти)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	015 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)
Спеціалізація	015.36 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)
Освітньо-професійна програма	Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS (90 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття
Форми контролю	залік

Інформація про викладача

Викладач (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)	Сидоренко Оксана Миколаївна, викладач вищої кваліфікаційної категорії
Контактний телефон	0661548368
E-mail:	ksyushka1317@ukr.net
Профіль викладача	http://ppk.gnpu.edu.ua/29-pratsivnyky-koledzhu/671-sydorenko-oksana-mykolaiivna.html
Консультації	Четвер 14.00-15.00

1. Анотація курсу

Місце освітньої компоненти (ОК) в ОПП:

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи демократії» є формування у здобувачів фахової передвищої освіти системи необхідних знань, навичок та ставлень, пов'язаних з ефективною демократичною взаємодією громадян у суспільстві.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ознайомити студентів з основними демократії, передумовами її виникнення та особливостями розвитку;
- формувати у майбутніх фахівців активної громадянської позиції, політичної культури;
- розвивати навички адаптування позитивного світового досвіду до умов сучасного українського суспільства.

Очікувані результати навчання:

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

- знати теоретичні та прикладні засади демократії як парадигми політичного розвитку держави, умови та технології прийняття демократичних цінностей та рішень у громадянському суспільстві;

- вміти свідомо сприймати та реалізовувати демократичних цінностей у професійній діяльності, громадській та політичній суспільній сфері.

- вміти застосовувати світоглядні підходи та управлінські надбання демократії у професійній та громадській діяльності, державному управлінні, впроваджувати демократичні цінності та рішення в суспільстві.

Вивчення дисципліни «Основи демократії» формує у здобувача фахової передвищої освіти низку компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання (задачі) у професійній освіті або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів наук про освіту, фундаментальних і прикладних наук галузі відповідно до спеціалізації та може характеризуватись певною невизначеністю умов; нести

відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК7 Здатність працювати в команді.

ЗК8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (СК):

СК2 Здатність планувати й організовувати освітній процес у демократичному стилі; готовність педагогічно, психологічно й методично грамотно організувати свою професійну діяльність.

Пререквізити:

Вивчення навчальної дисципліни базується на загальних компетентностях, сформованих у закладі загальної середньої освіти, необхідних для осмислення значущості питання демократії.

Програмні результати навчання:

РН2 Знати і розуміти цінності громадянського суспільства, його сталого розвитку, територіальної цілісності та демократичного устрою України.

2. Організація навчання

Методи навчання

Словесні, наочні, пояснення педагога й організації самостійної роботи, підготовки до вивчення матеріалу, що передбачає підвищення інтересу, пізнавальної потреби, актуалізацію базових знань, необхідних умінь і навичок; вивчення нового матеріалу; конкретизації й поглиблення знань, набування практичних умінь і навичок, які сприяють використанню пізнавального інтересу; контролю й оцінки результатів навчання, опора на індуктивні й дедуктивні, аналітичні й синтетичні методи, організації діяльності студентів, стимулювання діяльності, наприклад, конкурси, змагання, ігри, заохочення й інші методи перевірки й оцінки знань.

Репродуктивний метод (застосування вивченого на основі зразка або правила).

Практичний метод (на перший план висувається вміння використовувати на практиці теоретичні знання, сприяє поглибленню знань і умінь, покращує якість вирішення завдань корекції та контролю, стимулює пізнавальну діяльність).

Метод проблемного викладу (використовуючи будь-які джерела й засоби перед викладом матеріалу здійснюється постановка проблеми, формулювання пізнавального завдання, порівнюючи погляди, різні підходи, способи розв'язання поставленого завдання).

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу студенти самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження та виконують інші пошукові дії.

Метод проєкту (організація навчання здійснюється таким чином, що студенти, набувають знань у процесі планування та виконання практичних завдань – проєктів, що дає змогу тісно поєднувати теорію з практикою).

Структура дисципліни

№ з/п	Назва розділу і теми	Кількість годин		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота студентів
	Змістовий модуль 1. Історична ретроспектива розвитку демократії та її сучасні теорії	12	12	20
1.	Тема 1. Витоки та сутність демократії	2	2	4
2.	Тема 2. Економічні та соціокультурні передумови демократії	2	2	2
3.	Тема 3. Елементи демократії в українській історичній традиції.	2	2	4
4.	Тема 4. Сучасний процес демократизації та його особливості в Україні.	2	2	4
5.	Тема 5. Демократія в політичному житті сучасного світу.	2	2	2
6.	Тема 6. Громадська думка як інститут демократичного суспільства	2	2	4
	Змістовий модуль II Демократія та громадянське суспільство	12	12	22
7.	Тема 7. Мас-медіа в демократичному суспільстві.	2	2	4
8.	Тема 8. Громадянська культура і роль громадянина.	2	2	4
9.	Тема 9. Економічна та соціальна відповідальність демократичної держави.	2	2	4
10.	Тема 10. Політичні партії в умовах демократії.	2	2	4
11.	Тема 11. Вибори та демократія.	2	2	4
12.	Тема 12. Гендерна політика за демократії.	2	2	2
РАЗОМ З ДИСЦИПЛІНИ:		24	24	42

3. Система оцінювання

Система оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни «Історія України» ґрунтується на *компетентнісному підході*.

Навчальні досягнення здобувачів освіти з дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою, що базується на принципі коопераційної звітності, обов'язковості поточного (захист практичних робіт) та модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Форми оцінювання: *усна* (захист практичних робіт у формі бесіди, доповідь з тем винесених на самостійне опрацювання, тощо); *письмова* (звіт з виконання самостійної роботи, реферат); *тестова* (за закритими тестами); *самоконтроль* (самооцінка, тощо).

Оцінювання кожного виду роботи (наявність конспекту, виконання практичних робіт, написання модульних робіт, виконання самостійної роботи, екзамен) студента відбувається за 4-бальною шкалою згідно критеріїв оцінювання навчальних досягнень студентів.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
Незадовільно	2	Студент може відтворити 2-3 події; мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; може усно відтворити кілька термінів, явищ; повинен вибрати вірний варіант відповіді (на рівні "так-ні"); може самостійно знайти відповідь у тексті підручника; розрізняє окремі події та явища без зв'язку між ними; може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з джерелами, відсутні сформовані уміння та навички; виконує менше 35 % від загальної кількості тестів.
Задовільно	3	Студент знає більше половини навчального матеріалу, здатен відтворити його з помилками та неточностями, має стійкі навички роботи з текстом підручника, може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює поняття, наводить приклади; підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; відповіді непослідовні та нелогічні; виконує 36-59 % від загальної кількості тестів.
Добре	4	Студент має достатньо повні знання, вільно використовує навчальний матеріал в стандартних ситуаціях; логічно висвітлює події; формулює та чітко аргументує власну думку; здатен на рецензію відповіді іншого студента; здатен опрацьовувати матеріал самостійно, вміє підготувати реферат та захищати його найважливіші положення; виконує 60-83 % від загальної кількості тестів.
Відмінно	5	Студент здатен до самостійного вивчення матеріалу; вміє застосувати вивчений матеріал для винесення власних аргументованих суджень в практичній діяльності (диспути, дискусії, круглі столи), спроможний підготувати за підтримки викладача виступ на студентську наукову конференцію; самостійно знаходить інформацію (наукова література, мас-медіа, Інтернет, мультимедійні програми тощо); вільно оперує термінологією; вирішує проблемні завдання; виконує 84-100 % від загальної кількості тестів

Підсумкова оцінка курсу є сумою балів, одержаних за окремі види навчальної діяльності: поточний контроль (оцінка рівня засвоєння тем для самостійного опрацювання, оцінка за виконання практичних робіт), підсумковий тестовий контроль за змістовними модулями, складання заліку.

Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 100 балів.

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Аудиторна робота			СРС	Підс. контроль
Лекційні заняття	Практичні заняття	Модульний контроль		Залік
1-12	1-12	1-2	1-2	1
*ВК: 0,1	ВК:0,3	ВК:0,25	ВК:0,25	ВК:0,1

*ВК (ваговий коефіцієнт) – числовий коефіцієнт (параметр), що відображає рівень значимості виду діяльності здобувача освіти, порівняно з іншими факторами, який впливає на загальну кількість балів і розподіляється окремо за кожний вид роботи (сума всіх вагових коефіцієнтів дорівнює 1).

Відповідність шкал оцінювання (національної та європейської (ECTS))

Оцінка ECTS	Середньо-зважений бал, що формує інтервальну шкалу	Сума балів за 100 бальною шкалою	Національна оцінка	
A	4,51-5,00	90-100	5	зараховано <i>Відмінно</i> - студент демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями (дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, виконання практичних завдань та вправи є правильними, демонструє знання підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформляє завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу). Студент своєчасно та у повному обсязі виконав навчальне навантаження.
	5,00	100		
	4,95	99		
	4,90	98		
	4,85	97		
	4,80	96		
	4,75	95		
	4,70	94		
	4,65	93		
	4,60	92		
	4,55	91		
4,51	90			
B	4,01- 4,50	82-89	4	<i>Добре</i> – студент демонструє достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями та навичками (володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів і категорій,
	4,50	89		
	4,43	88		
	4,36	87		
	4,29	86		

	4,22	85		проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу), виконав всі практичні завдання з незначними недоліками. Студент своєчасно та у повному обсязі виконав навчальне навантаження.
	4,15	84		
	4,08	83		
	4,01	82		
C	3,50-4,00	74-81	4	<i>Добре</i> – студент демонструє середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками (володіє знаннями матеріалу, але допускає помилки у формуванні термінів і категорій, проте за допомогою викладача орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу), виконав практичні завдання з недоліками. Студент своєчасно та у повному обсязі виконав навчальне навантаження.
	4,00	81		
	3,92	80		
	3,85	79		
	3,78	78		
	3,71	77		
	3,64	76		
	3,57	75		
	3,50	74		
D	2,86-3,49	64-73	3	<i>Задовільно</i> – студент демонструє середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками (дає правильну відповідь не менше ніж на 64% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність. Студент своєчасно виконав практичні та контрольні тестові завдання по всім змістовним модулям на оцінку не менше ніж «задовільно».
	3,49	73		
	3,42	72		
	3,35	71		
	3,28	70		
	3,21	69		
	3,14	68		
	3,07	67		
	3,00	66		
	2,93	65		
	2,86	64		
E	2,51-2,85	60-63	3	<i>Задовільно</i> – рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижче середнього (дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на більшість запитань дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність. Студент
	2,85	63		
	2,73	62		
	2,62	61		
	2,51	60		

					своєчасно виконав практичні та контрольні тестові завдання по всім змістовним модулям на оцінку не менше ніж «задовільно».
FX	2,00-2,50	35-59	2	не зараховано	<i>Незадовільно</i> – низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни (дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки. Має неповний конспект лекцій, не виконав практичні завдання. Студент не виконав навчальне навантаження.
F	0,00-1,99	1-34	2		<i>Незадовільно</i> – низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок (дає правильні відповідь менше ніж на 35% питань, або на більшу кількість запитань дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки. Має неповний конспект лекцій, не виконав практичні завдання. Студент не виконав навчальне навантаження.

4. Політика курсу

Базується на тому, що усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту Глухівського НПУ ім. О. Довженка, Положення про Відокремлений структурний підрозділ «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка» та Правил внутрішнього розпорядку Коледжу, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності.

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності відповідно до «ПОЛОЖЕННЯ про забезпечення академічної доброчесності у Відокремленому структурному підрозділі «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка»».

5. Інформаційне забезпечення

Список рекомендованих джерел

Основна

1. Аркуша О. Національне питання в Україні ХХ – початку ХХІ ст.: історичні нариси. Київ, 2020. 592 с.
2. Головатий М. Демократія: історія, теорія практика. Київ, «Персонал», 2020. 230 с.
3. Горбатенко В. Політико-правові засади трансформації політичних партій в Україні. Київ, «Талком», 2019. 326 с.
4. Доморослий В. Основи демократії (для студентів неспеціальних факультетів усіх форм навчання): Навчальний посібник. Умань: ВВЦ «Візаві», 2021. 156 с.
5. Мустафін О. Злам: кризи політичних режимів. Київ: Vivat, 2021. 288 с.
6. Платон. Держава. Київ: Орієнтир, 2021. 336 с.
7. Снайдер Т. Шлях до несвободи. Київ: Човен, 2020. 392 с.
8. Фріт А. Політика для початківців. Київ: Книголав, 2019. 128 с.
9. Фукуяма Ф. Ідентичність. Потреба в гідності й політика скривденості. Київ: Наш формат, 2021. 192с
10. Шляхтун П. Політологія. Київ: «Центр учбової літератури» 2019. 472 с.

Додаткова

1. Гудвін Д. Лідерство у буремні часи. Київ: Vivat, 2021. 592 с.
2. Демократія: Антологія / Проценко О. (упоряд.). Київ: Смолоскип, 2018. – XXVIII. 1108 с.
3. Демократизація України: програма малих проєктів. Практичний порадник для небайдужих / Кол. авт.: Л.О. Єльчева, І.М. Ібрагімова та ін. Київ, 2019. 458 с..
4. Карась А. Філософія громадянського суспільства в класичних теоріях і некласичних баченнях: Монографія. Київ; Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 520 с.
5. Лок Д. Два трактати про правління. Київ: Наш формат, 2020, 312 с.
6. Темелкуран Е. Як втратити країну. Сім кроків від демократії до диктатури. – Київ: Vivat, 2019. 323 с.
7. Філонов О.В Основи демократії. Права людини та їх забезпечення в умовах суспільних змін. Київ: Знання, 2019. 215 с.
8. Фукуяма Ф. Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції. Київ: Наш формат, 2018. 576 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет:

1. Антична демократія https://stud.com.ua/42963/politologiya/antichna_demokratiya
2. Загальна декларація прав людини. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Демократія. <https://www.coe.int/uk/web/compass/democracy>
4. Колодій А. Розвиток громадянського суспільства. URL: <http://politicalstudies.com/?p=166>
5. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
6. Мінаков М. Поступ демократії в Україні 1919-2019 pp.). <http://sgsofia.com.ua/postup-demokratii-v-ukraini-1991-2019>
7. Поділ влади на законодавчу, виконавчу, судову. <https://ccu.gov.ua/storinka-knygy/38-podil-vlady-na-zakonodavchu-vykonavchu-sudovu>.
8. Розова Т. Демократія в Україні: проблеми та перспективи. http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/3910/Rozova_Demokratiya_v_Ukraini.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
9. Тертишник В. Законодавча влада України: концептуальні проблеми вдосконалення. http://nbuv.gov.ua/UJRN/bmju_2011_11_10